

prije četiri decenija u Split. Ponajprije bio je vojnik, a kasnije je postao svakojaković. Luka, očevo jedinac, u punoj je mjeri baštinio i čak usavršio očeve vrline. Svoja prirodna odurna nagnuća odao je on odmah u prvoj mladosti, a ta nagnuća, nikad ničim neukročena, stvorila su od Luke Kolubrına ne samo uходу i doušnika, već i zločinca, spremna na sve, ako je samo mogao slutiti, da će na bilo koji način ugoditi svome gospodaru, i time izvući materijalne koristi. A Barbarigo, red je da se prizna, bio je sretan u izboru svoga »oficijala«. Dapače se je on sam morao kojiput diviti Lukinoj prepredenosti. I nije Barbarigo trebao da se uvijek potpuno i opširno povjerava svome oficijalu: ovaj ga je odmah, kod prvih besjeda, potpuno shvaćao. Eto tako je, naravski, Luka znao za sve najintimnije stvari i osnove Marka Barbariga, kneza i poglavara grada Splita. —

Marko Barbarigo bio je potomak odlične patricijske porodice mletačke. Po godinama, moglo se je reći, da je bio u najljepšoj muževnoj dobi, budući je istom pasao četrdesetu; ali njegova se vanjština potpuno podudarala s opisom časnoga oca Mikule. Barbarigo je bio, što no riječ, pravo čedo svoga vremena, pravi mlečanin druge polovice šestnaestoga stoljeća. Među Lagunama tada je najbujnije cvala raskoš i razuzdanost u svim slojevima gradskoga pučanstva. Općenito se je provađalo načelo nametnuto od same države: »živi po miloj volji, uživaj koliko samo možeš, samo se kani uplitanja u bilo kakve političke stvari«. Posve je prirodno, što su samo plemenitaši mogli da provode svoj život u smislu toga pravila, ali samo dotle, dokle bi protepli imetak, što su im ga stariji stekli mlateći razna mora i trgujući po svim obalama poznatima tadanjim pomorcima. Kad su pak sredstva za raskošan život presušila, Republika je slala takve izmoždene mlade starce kao svoje predstavnike, kako se je onda govorilo, »u provinciju«, bilo u svojstvu općih providura, ili kao poglavare na čelo pojedinih gradova. Nije se pak teško domisliti, kakvi su mogli da budu ti poglavari, koji su imali u rukama svu vlast, koji su imali da budu čuvari prava i pravice, a ostavili su Lagune, u prvom redu, da se potkože na račun podanika svetoga Marka. Za novac se je moglo dobiti od njih sve! Tko je više nuđao, redovno je dobivao i pravo. Zakonik građanski u provinciji bila je glasovita »sprtica«, u koju čim si više usuo, tim si više oslabio pravo svoga protivnika. Tà: »Bog je visoko, a prejasni dužde daleko«, pa tko će do njega, da mu se potuži! —